

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету ветеринарної медицини
Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ
“ _____ 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри філософії та
міжнародної комунікації
Протокол № 10 від 18.05.2023 р.
Завідувач кафедри
Валентина КУЛЬТЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОПП «Ветеринарна
медицина»
другого (магістерського) рівня вищої
освіти

Гарант ОПП

Наталія ГРУШАНСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ З ОСНОВАМИ ЛОГІКИ

Спеціальність: 211 Ветеринарна медицина

Освітньо-професійна програма: Ветеринарна медицина

Факультет ветеринарної медицини

Розробник: канд. філос. наук, доцент, доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації

Аліна СУПРУН

Київ – 2023

Опис навчальної дисципліни
«Філософія з основами логіки»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Другий рівень вищої освіти	
Спеціальність	211 Ветеринарна медицина	
Освітньо-професійна програма	Ветеринарна медицина	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120	120
Кількість кредитів ECTS	4	4
Кількість змістових модулів	3	3
Форма контролю	Екзамен	Екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання		
	денна форма навчання	скорочений термін
Рік підготовки	1	2
Семестр	2	1
Лекційні заняття	15	15
Практичні, семінарські заняття	30	15
Самостійна робота	75	90
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3	2

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: «Філософія з основами логіки» як навчальна дисципліна предметно інтегрується з дисциплінами, які забезпечують подальшу гуманітарну й природничо-наукову підготовку студентів-ветеринарів. Основна її мета: надання знань з філософії та основ логіки і критичного мислення як вищого теоретичного рівня світогляду, що віддзеркалює сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їх взаємодії. Навити оперувати логічною термінологією з метою визначення сфери функціонування раціонального (абстрактно-логічного) мислення, правильно формулювати запитання, користуватися критеріями істини у медичній практиці. Підготовка студентів, формування їх філософської культури як теоретичного підґрунтя університетського рівня підготовки спеціалістів високої якості та актуалізація національної свідомості майбутньої медичної еліти.

Завдання вивчення дисципліни:

вивчення філософії та основ логіки як її органічної складової; сприяння гуманізації освіти через засвоєння досягнень сучасної філософії, інформації про світ у цілому і ставлення людини до цього світу; вивчення комплексу принципів пізнання як загального методу пізнавальної діяльності; розвиток здібностей до критичного, логічного та аналітичного мислення; самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати теоретичні та практичні завдання, знаходити шляхи їх вирішення в медичній, екологічній, гуманітарній, цивілізаційній економічній та політичній сферах.

Завдання: запропонована програма має дати студентам цілісний виклад основних проблем філософії, логіки, основ критичного мислення; визначити принципи взаємодії світоглядних орієнтирів людини з питаннями біоетики; навчити студентів самостійно орієнтуватись в палітрі філософських напрямків, течій і шкіл; сформувати вміння співвідносити філософські, світоглядні ідеї та теорії з практикою суспільного життя, професійною діяльністю в галузі медицини та охорони здоров'я тощо; створити належну теоретичну основу для вільного світоглядного самовизначення кожного

Основними завданнями курсу є:

- визначити сутнісні основи взаємозв'язку філософії та медицини;
 - сформулювати логічне мислення на основі критичного аналізу шляхом засвоєння основних знань в галузі філософії;
 - навчитися логічно мислити задля ефективного розв'язання проблем власного особистісного розвитку та власної медичної практики;
 - критично аналізувати сучасні медичні проблеми на основі засвоєного логічного знання
 - окреслити умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури;
 - розкрити специфіку філософії та основ логіки як необхідної умови розвитку для майбутніх медиків адже саме вона є світоглядною і водночас методологічною основою, на базі якої відбувається засвоєння гуманітарних, загальноосвітніх, фундаментальних та прикладних дисциплін.
 - обґрунтувати свою світоглядну та громадську позицію;
 - застосувати знання, яких було набуто під час вивчення курсу "Філософія та основи логіки", в процесі вирішення професійних завдань, в процесі розробки соціальних й екологічних проектів, організації міжлюдських відносин;
 - розуміти і об'єктивно оцінювати досягнення культури, пояснювати феномен культури та цивілізації;
 - вдаватися до діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем;
- добре орієнтуватись в першоджерелах та основній сучасній філософській літературі.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні Компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК8 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН7 Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

ПРН10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.

3. Програма та структура навчальної дисципліни «Філософія з основами логіки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма							скорочений термін				
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	с	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8					
Змістовий модуль 1. ФІЛОСОФІЯ ЯК УНІВЕРСАЛЬНИЙ ТИП ЗНАННЯ. ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА ЛОГІКИ												
Тема1 Філософія як універсальний тип знання. Філософські основи біології	1	8	1	2			4	8	1	1	6	
Тема2. Античні філософські підстави європейської освіти і науки Наука логіка	2	8	1	2			4	8	1	1	6	
Тема 3 Філософія епохи Середньовіччя та Відродження. Схоластична логіка	3	8	1	2			4	8	1	1	6	
Тема 4 Філософія Нового часу та епохи Просвітництва як світоглядна	4	8	1	2			4	8	1	1	6	

основа Європейського устрою. Логіка Нового часу.													
Тема 5 Німецька класична філософія та її роль у становленні сучасної філософської традиції	5	8	1	2			4	8	1	1	6		
Тема 6 Некласична філософія XIX- XX ст. Проблеми коеволюції.	6	8	1	2			4	8	1	1	6		
Тема 7 Українська філософія: історія і сучасність	7	8	1	2			4	8	1	1	6		
Разом за змістовим модулем 1		56	7	14			24	21	7	7	42		
Змістовий модуль 2. ОНТОЛОГІЯ. ГНОСЕОЛОГІЯ. АНТРОПОЛОГІЯ.													
Тема 8 Онтологія: Гносеологія. Особливості методології пізнання в біологічних науках.	8	8	1	2			4	8	1	1	6		
Тема 9 Філософська антропологія. Людина як біосоціальний феномен	9	8	1	2			4	8	1	1	6		
1. Разом за змістови м модулем 2		16	2	4			8		2	2		12	
Змістовий модуль 3. ЛОГІКА. ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ МЕДИЦИНИ													

Тема 10 Основні закони логіки. Логічні основи теорії аргументації.	10	8	1	2			8	8	1	1	6		
Тема 11 Умовиводи як складна форма мислення.	11	8	1	2			8	8	1	1	6		
Тема 12 Формальна логіка і медицина. Роль логіки у діяльності медика	12	8	1	2			6	8	1	1	6		
Тема 13 Філософські проблеми медицини та ветеринарії	13	8	1	2			8	8	1	1	6		
Тема 14 Проблеми біоетики та шляхи їх вирішення.	14	8	1	2			6	8	1	1	6		
Тема 15 Філософія свідомості. Філософія культури	15	8	1	2			3	8	1	1	6		
Разом за змістовим модулем 3		48	6	12			29	48	6	6	36		
2. Усього годин		120	15	30			75		15	15	90		

4. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія як універсальний тип знань. Історичні етапи розвитку логіки.	2
2	Натурфілософія як основа природничих знань. Формальна логіка.	2
3	Філософія доби Середньовіччя та Відродження: вплив на формування сучасного європейського світогляду.	2

4	Філософія Нового часу як основа розвитку та становлення сучасної науки. Логіка нового часу.	2
5	Українська філософія.	2
6	Філософія XIX-XXI ст.	2
7	Розвиток філософської думки в Україні.	2
8	Філософське розуміння поняття «наука», «кoeволюція».	2
9	Поняття як початкова форма мислення.	2
10	Сучасні проблеми філософії пізнання. Мистецтво суперечки. Поняття доведення.	2
11	Філософія культури, проблеми цивілізації	2
12	Аксіологія та етика, проблеми біоетики	2
13	Філософія біології.	2
14	Взаємодія біології та соціогуманітарного комплексу знань.	2
15	Ветеринарія в системі міждисциплінарного знання.	2
	Разом	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Основні джерела та передумови виникнення.	5
2.	Наука логіка.	5
3.	Значення та вживання терміну «логіка»	5
4.	Історичні етапи розвитку філософії	5
5.	Філософія і медицина. Специфіка філософських знань.	5
6.	Закони філософії та науки логіки	5
7.	Українська філософія в іменах: історія і сучасність	5
8.	Форми мислення та його різновиди	5
9.	Психоаналіз Зігмунда Фрейда.	5
10.	Проблеми свідомості.	5
11.	Гносеологія та онтологія	5
12.	Біоетика.	5
13.	Аналогія, гіпотеза, версія.	5
14.	Логіка, філософія та медицина: міждисциплінарна взаємодія.	5
15.	Критичне мислення	6
	Разом	75

4. Теми семінарських (практичних) занять (скорочений термін)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія як універсальний тип знань. Історичні етапи розвитку логіки.	1
2	Натурфілософія як основа природничих знань. Формальна логіка.	1
3	Філософія доби Середньовіччя та Відродження: вплив на формування сучасного європейського світогляду.	1
4	Філософія Нового часу як основа розвитку та становлення сучасної науки. Логіка нового часу.	1
5	Українська філософія.	1
6	Філософія XIX-XXI ст.	1
7	Розвиток філософської думки в Україні.	1
8	Філософське розуміння поняття «наука», «кoeволюція».	1

9	Поняття як початкова форма мислення.	1
10	Сучасні проблеми філософії пізнання. Мистецтво суперечки. Поняття доведення.	1
11	Філософія культури, проблеми цивілізації	1
12	Аксіологія та етика, проблеми біоетики	1
13	Філософія біології.	1
14	Взаємодія біології та соціогуманітарного комплексу знань.	1
15	Ветеринарія в системі міждисциплінарного знання.	1
	Разом	15

5. Теми самостійної роботи (скорочений термін)

№ з/п	Тема	Кількість годин
16.	Основні джерела та передумови виникнення.	6
17.	Наука логіка.	6
18.	Значення та вживання терміну «логіка»	6
19.	Історичні етапи розвитку філософії	6
20.	Філософія і медицина. Специфіка філософських знань.	6
21.	Закони філософії та науки логіки	6
22.	Українська філософія в іменах: історія і сучасність	6
23.	Форми мислення та його різновиди	6
24.	Психоаналіз Зігмунда Фройда.	6
25.	Проблеми свідомості.	6
26.	Гносеологія та онтологія	6
27.	Біоетика.	6
28.	Аналогія, гіпотеза, версія.	6
29.	Логіка, філософія та медицина: міждисциплінарна взаємодія.	6
30.	Критичне мислення	6
	Разом	90

6.Зразки контрольних питань, тестів для вивчення рівня засвоєння знань студентами.

- 1.Релігійна й натуралістична антропософія.
- 2.Атрибутивні ознаки людини та їх взаємозв'язок.
- 3.Співвідношення біологічного й соціального в людині.
- 4.Специфіка людської діяльності. Людина - індивід - особистість.
- 5.Потреби. Інтереси. Сенс життя людини.
- 6.Основні засоби та принципи формування світобачення.
- 7.Функціональні складові світогляду (віра, надія, любов).
- 8.Виникнення і природа свідомості. Наука: релігія про основні підгрунтя свідомості.
- 9.Мова і свідомість. Свідомість і праця.
- 10.Філософія біології.
- 11.Цивілізаційні процеси сучасності
- 12.Філософські проблеми глобалізації
- 13.Взаємозв'язок індивідуальної та суспільної свідомості.
- 14.Гносеологія як сфера філософського знання: її предмет та основні категорії.
- 15.Основні принципи сучасної наукової гносеології.
- 16.Емпіричний рівень пізнання, його форми та особливості.
- 17.Єдність чуттєвого та раціонального рівнів пізнання. Сенсуалізм, раціоналізм.
- 18.Раціональний рівень пізнання та його форми.
- 19.Ветеринарія в системі наукового знання
- 20.Еволюція підходів до аналізу науки
- 21.Спостереження й експеримент: їх сутність та види.
- 22.Закони логіки Арістотеля.
- 23.Поняття "суспільство" у філософській традиції.
- 24.Основні риси та напрямки філософії ХХ ст.
- 25.Позитивізм (О.Конт). Неопозитивізм (Б.Рассел), постпозитивізм (К.Поппер).

Приклади екзаменаційних завдань

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС: Магістр Спеціальність: Ветеринарна медичина	Кафедра Філософії 2023-2024 н.р.	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № ____ з дисципліни «Філософія»	«Затверджую» Зав. кафедри філософії: _____
Екзаменаційні питання			
1. Багатоманіття визначень поняття філософія.			
2. Філософія біології.			
Тестові завдання різних типів			
Питання 1. Яке визначення філософії є недостатньо повним?			
1	світогляд – це форма самосвідомості особистості та суспільства;		
2	світогляд – це сума знань про світ;		
3	світогляд – це здоровий глузд;		
4	світогляд – це інтегральне духовне утворення, що спонукає до практичної дії.		
Питання 2. Що є головним об'єктом східної філософії;			

(у бланку відповідей правильну відповідь впишіть одним словом)

Питання 3. Антична філософія:

1	автономна щодо інших сфер суспільного життя;
2	відкрита та доступна для всіх громадян;
3	розвивається стихійно;
4	носить сакральний характер.

Питання 4. Закінчіть вислів Тертуліана.

«Вірую, бо» (у бланку відповідей правильну відповідь впишіть одним словом)

Питання 5. Співвіднесіть метод та його тлумачення.

1. дедукція;	А) метод дослідження певних об'єктів, що передбачає відтворення їхніх властивостей на іншому об'єкті – моделі, що є аналогом оригінального об'єкта; Б) сходження думки у пізнанні від загального до одиничного; В) процес відходу від певних якостей та відносин досліджуваного явища з одночасним виділенням потрібних для дослідника властивостей; Г) встановлення подібності, відповідності в певних сторонах, властивостях між нетотожними об'єктами.
2. абстрагування;	
3. моделювання;	
4. аналогія.	

Питання 6. У Новий час філософія є:

1	замкненою системою знань;
2	відкритою системою знань;
3	носить сакральний характер;
4	розгалуженою системою знань.

Питання 7. Співвіднесіть філософський напрям та його представників.

1. Л.да Вінчі;	А) натурфілософія;
2. М.Кузанський;	Б) структуралізм;
3. М.Фуко;	В) постпозитивізм;
4. Л.Лаудан;	Г) герменевтика.

Питання 8. Кому належить праця „Новий Органон” ?

(у бланку відповідей правильну відповідь впишіть одним словом)

Питання 9. Характерними рисами філософії ХХ ст. є:

1	академічність;
2	спрямованість на абсолютне;
3	тематична розмаїтість;
4	варіативність.

Питання 10. Яка із рис не є характерною для української філософії:

1	кордоцентризм;
2	індивідуалізм;
3	екзистеційність;
4	раціоналізм.

Під час викладання курсу передбачено використання методики проблемного навчання, технології дистанційного навчання та модульно-рейтингова системи навчання. Реалізація компетентнісного підходу до навчання передбачає використання в навчальному процесі активних та інтерактивних форм проведення занять:

1. *Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний. (рецепція - сприйняття).*

Студенти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник в "готовому" виді: сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення.

2. *Репродуктивний метод (репродукція - відтворення)*

Застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписаннями, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях. Організовується діяльність студентів за кількарізковим відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, лабораторні, практичні роботи, програмований контроль, різні форми самоконтролю. Застосовується у взаємозв'язку з інформаційно-рецептивним методом (який передреє репродуктивному). Разом вони сприяють формуванню знань, навичок і вмінь в студентів, формують основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, перенос, класифікація).

3. *Метод проблемного викладу.*

Педагог до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів. Показує спосіб рішення поставленого завдання. Спосіб досягнення мети - розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів. Студенти стають свідками й співучасниками наукового пошуку. Перевагою методу є те, що студенти не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки педагога.

4. *Частково-пошуковий, або евристичний, метод.*

Полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань. Пошук рішення відбувається під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок.

Процес мислення здобуває продуктивний характер. Процес мислення поетапно направляється й контролюється педагогом або самими учнями на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними) і навчальними посібниками. Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на лекційних і практичних заняттях.

5. *Дослідницький метод.*

Проводиться аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студентів. Студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри й виконують інші дії пошукового характеру. Завдання, які виконуються з використанням дослідницького методу, повинні містити в собі всі елементи самостійного дослідницького процесу (постановку завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес рішення завдання). У даному методі найбільш повно проявляються ініціатива, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності. Навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження.

Ще одна класифікація методів навчання Перовського С.І., Голанта Є.Я., побудована на основі виділення джерел передачі змісту:

- Словесні: джерелом знання є усне або друковане слово (розповідь-пояснення, бесіда, лекція)
- Практичні методи: Студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії (досліди, вправи, лабораторні роботи, реферати тощо).

- Наочні методи: джерелом знань є спостережувані предмети, явища, наочні приклади (ілюстрація, демонстрація).

8. Форми контролю.

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь та навичок з навчальної дисципліни використовують різні методи і форми контролю.

Найпоширенішими методами контролю є: усний контроль, письмовий, тестовий, графічний, програмований контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Усний контроль (усне опитування). Його використання сприяє опануванню логічним мисленням, виробленню і розвитку навичок аргументувати, висловлювати свої думки грамотно, образно, емоційно, обстоювати власну думку. Здійснюють його на семінарських, практичних і лабораторних заняттях, а також колоквіумах, лекціях і консультаціях.

Усне опитування передбачає таку послідовність: формулювання запитань (завдань) з урахуванням специфіки предмета і вимог програми; підготовка студентів до відповіді і викладу знань; коригування викладених у процесі відповіді знань; аналіз і оцінювання відповіді.

За рівнем пізнавальної активності запитання для перевірки можуть бути: *репродуктивними* (передбачають відтворення вивченого); *реконструктивними* (потребують застосування знань і вмінь у дещо змінених умовах); *творчими* (застосування знань і вмінь у значно змінених, нестандартних умовах, перенесення засвоєних принципів доведення (способів дій) на виконання складніших завдань).

За актуальністю запитання для усної перевірки поділяють на основні, додаткові й допоміжні. *Основні запитання* передбачають самостійну розгорнуту відповідь (наприклад, запитання семінарського заняття), *додаткові* - уточнення того, як студент розуміє певне питання, формулювання, формулу тощо, *допоміжні* - виправлення помилок, неточностей. Усі запитання мають бути логічними, чіткими, зрозумілими і посилюючими, а їх сукупність - послідовною і системною.

Письмовий контроль. Його метою є з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння студентами знаннями, вміннями та навичками з предмета, визначення їх якості - правильності, точності, усвідомленості, вміння застосувати знання на практиці.

Тестовий (англ. test - іспит, випробування, дослід) **контроль.** Для визначення рівня сформованості знань і вмінь з навчальної дисципліни користуються методом тестів. Виокремлюють тести відкритої форми (із вільно конструйованими відповідями) і тести закритої форми (із запропонованими відповідями).

Тести відкритої форми передбачають короткі однозначні відповіді, які ґрунтуються переважно на відтворенні вивченого матеріалу, або складні (комплексні) відповіді, які потребують розвинутого логічного мислення, вміння аналізувати. *Тести закритої форми* передбачають вибір відповіді з певної кількості варіантів. Серед таких тестів виокремлюють *тест-альтернативу*, *тест-відповідність*: *Тест-альтернатива* вимагає вибору однієї з двох запропонованих відповідей. Застосовують його під час контролю таких показників засвоєння, як уміння визначати використання фактів, законів, підводити під поняття, встановлювати причину якогось явища. *Тест-відповідність*, як правило, складається з двох частин, між якими слід встановити відповідність. Застосовують його для виявлення таких результатів засвоєння, як уміння визначати використання речовин, апаратів, процесів, встановлювати зв'язок між абстрактним і конкретним поняттями, класифікувати їх тощо.

Тестовий контроль використовують з метою актуалізації знань перед викладанням нової теми, виведенням підсумкових оцінок, на групових заняттях, на заліку чи іспиті, а також перед практичними і лабораторними роботами. Крім того, тести можуть слугувати

засобом внутрішнього контролю для порівняння, визначення рівнів успішності окремих груп студентів, порівняльної характеристики різних форм і методів викладання. Доцільним є проведення тестової перевірки кожної теми навчальної дисципліни з усіх основних її питань.

Програмований контроль. Реалізується він шляхом пред'явлення усім студентам стандартних вимог, що забезпечується використанням однакових за кількістю і складністю контрольних завдань, запитань. При цьому аналіз відповіді, виведення і фіксація оцінки можуть здійснюватися за допомогою індивідуальних автоматизованих засобів.

Метод самоконтролю. Його суттю є усвідомлене регулювання студентом своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим завданням, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю – запобігання помилкам і виправлення їх. Показником сформованості самоконтролю є усвідомлення студентом правильності плану діяльності та її операційного складу, тобто способу реалізації цього плану.

Форми контролю. Під час навчальних занять у вищому навчальному закладі використовують індивідуальну та фронтальну перевірки знань, умінь і навичок студентів, а також підсумкові форми контролю.

Індивідуальна перевірка. Стосується вона конкретних студентів і має на меті з'ясування рівня засвоєння студентом певних знань, умінь і навичок, рівня формування професійних рис, а також визначення напрямів роботи.

Фронтальна перевірка. Ця форма контролю спрямована на з'ясування рівня засвоєння студентами програмного матеріалу за порівняно короткий час. Вона передбачає короткі відповіді з місця на короткі запитання (йдеться про усну співбесіду за матеріалами розглянутої теми на початку нової лекції з оцінюванням відповідей студентів) або письмову роботу на початку чи в кінці лекції (10—15 хв.) (відповіді перевіряються і оцінюються викладачем у поза-лекційний час). Фронтальний безмашинний стандартизований контроль знань студентів за кількома темами лекційного курсу (5 - 20 хв.) здійснюється найчастіше на початку семінарських занять, практичних чи лабораторних робіт.

Ефективною формою перевірки знань, умінь і навичок студентів є *консультації*. Існує два види консультацій з контрольними функціями: консультації, на яких викладач перевіряє конспекти першоджерел, самостійну роботу над допоміжною літературою, допомагає студентам оформляти необхідні узагальнення, і консультації, на яких студенти відпрацьовують пропущені лекції, семінарські заняття тощо.

Поширеною формою перевірки знань, умінь і навичок студентів є *колоквіуми*. Ця форма традиційна в організації наукової роботи, але ефективна і в навчальному процесі. Колоквіуми проводяться як співбесіди з окремих питань, визначених викладачем заздалегідь. При підготовці до них студентам повідомляють основну та додаткову літературу для опрацювання.

Підсумкові форми контролю. До них відносять заліки, іспити, курсові роботи, дипломні проекти, державні іспити.

Іспити складають за екзаменаційними білетами, затвердженими кафедрою. На консультаціях перед іспитом викладач ознайомлює студентів з ними.

9. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України (від 26.04.2023 р. протокол № 10).

Таблиця 1

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків

90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

10.

Навчально-методичне забезпечення

1. Положення про екзамени та заліки у НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
2. Положення про навчально-інформаційний портал НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
3. Положення про електронне оцінювання залишкових знань студентів НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/13300>
4. Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
5. Правила внутрішнього розпорядку НУБіП України URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u18/pravila_rozporiyadku.pdf
6. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
8. Статут НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/13300>

Допоміжна

11. Методичне забезпечення

1. Супрун А.Г., Савицька І.М. (авторський колектив) Філософія Науково-методичні вказівки. – К. - 2020.
2. Супрун А.Г., Савицька І.М., (авторський колектив) «Філософія». Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України денної форми навчання з усіх спеціальностей ОС «магістр». – Видавничий центр НУБіП України, К.- 2022.

12. Рекомендована література

- основна

1. Андрущенко В., Михальченко М. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. – К.: Генеза. -2020. -317 с.
2. Горьський В.С. Історія української філософії. Курс лекцій. – К.: Наук. думка, 2020.- 285с.
3. Кульчинський О. Основи філософії і філософських наук. – Мюнхен –Львів, 2017.- 164с
4. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія: посіб. для студ. вищ. навч. закладів. – К.: Академія, 2015.-576с.
5. Філософія. Підручник.(За ред. Заїченка Г.А.) – К.; Вища школа, 2020.-455с.
6. Філософія. Курс лекцій. – К.: Либідь, 2019-456с.

13. Інформаційні ресурси

Навчально-інформаційний портал НУБіП України. Електронний навчальний курс «Філософія» <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4055>
<https://booknet.ua/tag/%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F-t612922>
https://shronl.chtyvo.org.ua/Horlach_Mykola/Osnovy_filosofskykh_znan.pdf